

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. XIV. Peccat Capellanus, & tenetur ad restitutionem stipendii, si
eodem die, quo celebrare obligatur, apponat impedimenta voluntaria
abstantia Sacrificio. Item si non removeat similia ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

CONCLUSIO XIV.

Peccat Capellanus, & tenetur ad restitutionem stipendii, si eodem die, quo celebrare obligatur, apponat impedimenta voluntaria obstantia Sacrificio. Item si non removeat similia impedimenta, quando commode potest.

medere cibum nocivum, vel quid facere, quo in morbum incidat, non ita: & ex alia parte, nec ex voluntate Fundatoris, nec ex consensu subsecuto Capellani, praesumendum est ipsum obligari ad sanitatem tuendam propter hunc determinatum finem celebrandi.

Et ex eadem praesumpta voluntate Fundatoris, excusat Capellanus, si infirmus, si carere detentus, aut simili impedimento involuntario, & multum per accidens se habente ad celebrationem Missae, obstructus, non procuret sanitatem vel liberationem; nisi aliud expresse in fundatione sit cautum, & quando potest, & quando debet, suppleat per alium.

Contrarium resolvit de excommunicato, suspensio, interdicto, vel etiam si per Capellanus sit, quod locus, ubi celebrare debet, sit interdictus, videlicet huiusmodi obligari ad procurandam absolutionem, semper intelligendo, si non potest per alium vel alibi supplere. Ratio est; quia haec sunt directa impedimenta Sacrificii, ad quae excludenda, cum potest, ratio iustitiae omnino Capellanus cogit, uti etiam ad tollendum impedimentum violationis Ecclesiae, quando per ipsum fiat reconciliatio. Haec Tamburinus.

Satis quidem probabiliter, nisi quoddam diffculter intelligam distinctionem inter impedimentum ebrietatis, & alterius cuiuscumque infirmitatis. Quid enim refert, Capellanus ebrias sit, vel febricitans pro tempore necessario celebrationis, si in neutro casu possit celebrare? Aut cur ex voluntate Fundatoris, & ex consensu subsecuto Capellani praesumendum est, ipsum obligari ad conservandum usum rationis, potius quam ad tuendam sanitatem propter hunc determinatum finem celebrandi, si infirmitas aequè impedit celebrationem, atque privatio usus rationis?

Sane qui comedit cibum nocivum, aut quid aliud facit eodem die, quo debet celebrare, ex quo praevidet securam infirmitatem, quae celebrationem hodiernam impedit, tam directe vult contradicere inito pacto, quam ille qui sumit nimium potum, ex quo praevidet securam privationem usus rationis.

Si dixeris; ebrius est minus potens celebrare, quam infirmus. Contra facit; quod ebrius tantum pro uno die impediatur, infirmus autem saepe pro viginti, aut pluribus; ergo ex voluntate Fundatoris magis praesumendum videtur Capellanus obligari ad tuendam sanitatem, quam conservandum usum rationis, cum in tali casu majus damnum sequatur Fundatori ex infirmitate, quam ebrietate.

Si rursus dixeris: ebrietas est impedimentum per se, alia autem infirmitas impedimentum per accidens tantum. Respondeo; tam necessario & per se requiritur ad Sacrificium loque-

ut etiam si impedimentum sit involuntarium v. g. si sit infirmus, in eadem causa &c.

Secus si excommunicatus, suspensus &c.

236. Auctor dicit diffinitam ebrietatem & aliam infirmitatem;

237. Obiectio solvitur.

Alia obiectio & eius solutio.

233. Notabile primum.

Notabile secundum.

234. Peccat Capellanus apponens impedimenta Sacrificio.

etiam dicitur quod tempore arguit celebrandi.

235. Si impedimentum obstat ex occasione cibum nocivum, Tamburinus excusat.

loquela v. g. quàm usus rationis : ergo impotentia loquendi non minus est impedimentum per se, quàm privatio usus rationis.

Hæc, benigne Lector, pensa, & forè tecum dices : difficulter intelligo distinctionem inter privationem usus rationis, quæ causatur per nimium potum, & impotentiam loquendi, quæ causaretur per comestionem cibi noxii.

238. Quid si Capellanus comedens cibum noxium intenderet omissionem Sacri.

Tamburinus putat eum non excusari;

Cæterùm Tamburinus suprà n. 10. Quando, inquit, cibum nocivum sumere, vel quid simile facere Capellano permissum, quo impeditur Sacrificium, licet, si id prævideat, adhuc posse permittimus, numquam tamen concedimus id posse intendere.

Ratio est; quia dum solum prævidet, utitur jure suæ libertatis à Fundatore verosimiliter non ablato; at dum intendit, facit contra pactum cum eodem Fundatore celebratum, qui numquam id concessit; imò negavit: siquidem dum eum obligavit ad sacrificandum, obligavit ad volendum Sacrificium, non verò permisit illud nolle; nollet autem si comederet nociva, ut impeditus morbo, Sacrum omittere cogeretur. Huc usque Tamburinus.

239. Auctor non videt dispensationem,

Verùm quid interest Fundatoris, Capellanus explicitè nolit celebrare, vel tantùm implicitè seu interpretativè, dummodò æqualiter careat fructu Sacrificii? Et numquid in moralibus, ut homo peccet, vel non peccet, par ratio est voluntarii directi, & indirecti seu interpretativi? Qui ergo concedit voluntarium indirectum, quidni etiam concedat directum; cum ex hoc non patiarur majus præjudicium? Credo quòd si Fundatores interrogarentur, non distinguerent; ergo nec nos distinguamus.

Hæc de obligatione celebrandi, quam habet Sacerdos, sive per se ex vi præcisæ suæ Ordinationis, sive per accidens ex Beneficio, aut alio titulo superaddito, hæc, inquam, sufficiat notasse; nam ex his ita decisus, alii similes casus haud difficili negotio decidentur.

Sequitur investigandum, an sit aliquod præceptum prohibens certo tempore celebrare. Respondeo:

CONCLUSIO XV.

Licet quotidie celebrare, excepto die Veneris Sancto.

240. Licet in Cœna Domini celebrare.

secluso scandalo;

Controvertitur tantùm an liceat privatim celebrare Sabbato Sancto: nam quod attinet ad Cœnâ Domini, quamvis ordinariè Sacerdotes tunc non celebrent; attamen nullum extat Decretum prohibens, saltem usu receptum. Licet ergo in Cœna Domini celebrare secluso scandalo, quod communiter non in-

tervenit: quippe tametsi Religiosi soleant plerumque ex devotione illo die more laicali Communionem de manibus Prælati accipere, ad imitationem Apostolorum, qui isto die de manu Christi eam susceperunt; equidem plurimi sunt tum sæculares, tum Religiosi, qui privatim celebrant absque ullo scrupulo.

Videatur Diana part. 6. tract. 6. resol. 19. ubi §. Non desinat, notat fuisse aliquod Decretum Congregationis Rituum in contrarium. Præterea Cardinalem Savellium Pontificis Vicarium Romæ quibusdam celebrare volentibus præcepisse, ne eo die celebrarent.

Hoc tamen Decretum non videtur. Diana in Sicilia, & in multis locis receptum; multò minus (inquit Dicastillo disp. 4. n. 28.) in Germania; ubi semper à quindecim annis contrarium video; celebrat enim publicè qui vult. Unde Lugo qui post illud mandatum, & illud Decretum Romæ scripsit, & docuit, absolutè tenet licere disp. 20. n. 14. & addit: Nequè est ullum Decretum contrarium legitime promulgatum; quidquid aliqd dicitur.

Hæc est ergo communis sententia teste Sumario disp. 86. sect. 2. quam immeritò limitat Vasquez disp. 232. c. 2. n. 16. dicens: Observandum valde est, eo die solum licere celebrare, antequam Missa solemniter fiat, & Corpus Christi in locum designatum recondatur; nam postea jam incipit Officium Parasæves, cum statim Vesperæ dicantur, & in Parasæve in memoriam mortis, & sepulture à celebratione abstinendum sit.

Infirmum sanè fundamentum; nam ut essent Vesperæ Parasæves (quod non, ut statim ostendo) equidem adhuc verè durat Feria quinta. Sicuti quando in Sabbato aut alio die Quadragesimæ, Vesperæ fiunt ante meridiem, post Vesperas adhuc legitur Missa illius diei, & non sequentis; idque non aliâ ratione, quia adhuc est illa dies præcedens, & non subsequens.

Accedit, quòd propriè loquendo illæ Vesperæ non sunt Vesperæ Feriæ sextæ, sed Feriæ quintæ; alioquin Feria quinta non haberet proprias Vesperas; siquidem Feria quarta non dicuntur Vesperæ more duplici. Igitur Feriæ illæ non habent primas Vesperas, sed secundas solum.

Cæterùm, quòd non liceat, & quidem sub mortali, celebrare Feriâ sextâ majoris Hebdomadæ, est communis, & universali consuetudine recepta sententia. Et habetur expressè cap. Sabbato 13. de Consecratione dist. 3. ubi ex Innocentio I. Epistolâ 1. ad Decentium cap. 4. sic legitur: Quod utique non dubium est in tantum eos ieiunasse biduo memorato (id est Feriâ sextâ & Sabbato) ut traditio Ecclesiæ habeat sibi biduo Sacramenta penitus non celebrari.

In tan-